

4. Inden megújulás forrása Krisztus

„Barátom, miért jöttél?” – „Simon, János fia, szeretsz engem?”

„Uram, te mindent tudsz; tudod, hogy szeretlek!”

Azáltal, hogy barátoknak nevez minket, és azt kéri, hogy döbbenjünk rá arra, hogy Mhivatásunknak kizárólag ebben van értelme, Jézus – akit Szent Benedek, Szent Bernát és az összes szent követ – abban is segít, hogy megértsük: honnan születik újjá és újul meg hivatásunk. Péter számára minden újjászületik, amikor sikerül kimondania Krisztusnak, hogy „Te”, és Krisztusra bízva válaszát arra a kérdésre, hogy szereti-e őt. Mintha Péter ezt mondaná Jézusnak: „Te arra hívsz engem, hogy a barátod legyek, a legjobb barátod. Arra hívsz, hogy téged minden más dolognál és személynél jobban szeresselek, hogy még magamnál is jobban szeresselek. De tudatában vagyok, hogy ha nem kérem tőled ezt a szeretetet, ezt a barátságot Veled, akkor semmit sem garantálhatok, semmiféle hűséget nem ígérhetek neked. Hűségem szereteted iránt csak a te irántam táplált szereteted gyümölcse lehet, a barátságé, melyet te adsz nekem. Hűségemet, szeretetemet csak a te szeretetedből merítve élhetem meg; csak abból a barátságból építhetem fel újra, melyet Te ajándékozol nekem itt és most!”

Olyan mintha Péter itt Jézus az utolsó vacsorán mondott egyik szavára emlékezne: „Ti a barátaim vagytok, ha megteszitek, amit parancsolok nektek. Már nem mondalak benneteket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Barátaimnak mondtalak titeket, mert mindent, amit hallottam Atyámtól, tudtul adtam nektek. Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket. Arra rendelvelek titeket, hogy elmenjete, gyümölcsöt hozzatok, és gyümölcsötök megmaradjon, és hogy bármit is kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek.” (Jn 15,14–16)

Jézus amikor azt mondja, hogy „barátaimnak nevezlek titeket”, nem valami címet adna nekünk. Hanem abban az értelemben mondja, hogy meghív minket arra, hogy részesüljünk abban, ami neki a legkedvesebb: az Atyával való közösségében, abban, hogy mindent megoszt vele. Barátságán keresztül Krisztus megnyit minket arra, hogy élvezhessük mindazt, amit Ő az Atyával megoszt. Vagyis megadja nekünk a Szentlelket; megadja a Szentháromság szeretetét és mindazt, amit ez a szeretet birtokol, akar, teremt és szeret. Nemcsak az egész világegyetemet, hanem az egész emberiséget is, ami felelősséggel és irgalommal teli ajándék, telve azzal a vágygal, hogy minden ember üdvözüljön Krisztusban. Krisztus barátságában bármit kérhetünk az Atyától. De nem csak azt a lehetőséget kapjuk meg, hogy bármit kérhetünk, hanem azt is, hogy mindent *megkaphatunk* az Atyától.

Jézus mindezt egészen ingyenesen kínálja nekünk; ez az ő döntése, nem a miénk. De ajándékba adja, és ez azt jelenti, hogy azt kéri, úgy fogadjuk el, ahogy az ember a barátságot elfogadja. Krisztus a barátságban minden nekünk ad. De mindezt el is utasíthatjuk. Hogyan? Ahogy Júdás elutasította a barátságot az Úrral.

Azáltal, hogy Péter alázatosan elfogadja azt a barátságot, melyet elárult, látja, hogy százsoroson megújul benne minden, a küldetése, melyre Jézus őt kiválasztotta, megújul, újjászületik. Már nem azért, amit ő tesz, amit ő ad, hanem annak a barátságának köszönhetően, amelyet Jézus helyreállít közöttük.

Párbeszédükben Jézus lényegében két dolgot kér Pétertől: „Legeltesd juhaimat!” és „Kövess engem!” (vö. Jn 21,17.19.22). Mit jelentenek ezek? Azt jelentik, hogy Jézussal ebben a kölcsönös szeretetben Péter hivatása és küldetése teljesen megújul. Küldetése teljesítésének egyetlen feltétele az lesz, hogy kövesse az Urat. Vagyis mindig Vele maradjon, Vele egyesüljön, életének minden lépésében egészen haláláig. Egyesüljön vele a barátságban, vagyis szívével.

Így kell megértenünk, mit jelentenek számunkra Krisztus szavai a Jelenések könyvében: „Íme, újjáteremtek mindent!” (Jel 21,5), és így kell megnyílnunk minden, különösen életünk megújulására követve monasztikus hivatásunkat.

A legutóbbi húsvéti virrasztáson, amelyet a cortonai nővéreinkkel együtt ünnepeltem, különösen az a könyörgés érintett meg, melyet azután az olvasmány után mondtunk, amelyben Ezekiel próféta meghirdeti, hogy az Úr új szívet és új lelket ad nekünk: „Új szívet adok nektek és új lelket oltok belétek, kiveszem testetekből a kőszívet és hússzívet adok nektek. Az én lelkemet oltom belétek és gondoskodom róla, hogy parancsaim szerint éljetez és szemetek előtt tartsátok törvényeimet és hozzájuk igazodjatok. Abban az országban laktok majd, amelyet atyáitoknak adtam, s az én népem lesztek, én meg a ti Istenetek leszek.” (Ez 36,26–28)

A könyörgés így szól:

„Istenünk, fogyhatatlan erő és nem szűnő világosság, tekints kegyesen az egész Egyház szent közösségére, és örök végzésed szerint vezesd el biztos kézzel az üdvösségre. Hadd lássa és tapasztalja meg az egész világ, hogy a megvetett magasra kerül, az elavult megújul, és egészen tökéletessé épül Krisztusban, aki mindennek kezdete.”¹

A liturgia szövege kifejezi az egész emberiség, az Egyház, minden közösség és minden egyes ember megújulási igényét. Hiszen ki ne vágya arra, hogy amit a rossz, a bűn, az erőszak, a hatalmasok ambíciója és kapzsisága, vagy a háború elpusztított, mindaz újjáépülhessen? Ha a mostani háborúk által elpusztított városok képeire gondolunk; ha társadalmaink, oly sok család, oly sok fiatal erkölcsi romlására; ha gondolunk a politikai, kulturális és vallási intézmények bizonytalanságára szerte a világon; ha oly sok egyházi és vallási közösség szétesésére gondolunk, amely a hűtlenség, a visszaélések és éppen azok nárcisztikus túlkapásai miatt következett be, akiknek azokat építeniük kellett volna ... Milyen nagy szükség van mindenhol az újjáépítésre!

¹ Latin szöveg: „Deus, incommutabilis virtus et lumen ætérnum, réspice propítius ad totius Ecclésiæ sacraméntum, et opus salutis humanæ perpétuæ dispositionis efféctu tranquillius operáre; totúsque mundus experiátur et vídeat deiécta érigi, inveteráta renovári et per ipsum Christum redíre ómnia in íntegrum, a quo sumpsére princípium.”

A könyörgés ezt követően az öregedést említi, nem csupán az életkor és az erő tekintetében, hanem olykor a szív, az akarat és a nagy eszmék iránti lelkesedés tekintetében is; Krisztus iránti szenvedélyünk öregedéséről, az „első szeretet” öregedéséről, amely az „igen” kimondására indított minket, hogy nagy vágygal és lelkesen fussunk Őt követni.

De a könyörgés a pusztulás és az öregedés tapasztalatait foglalja össze az integritás, vagyis az egység és a harmónia elvesztésében. Az a tapasztalat, hogy életünk, közösségeink, az emberiség harmonikus egységét elveszítjük, emiatt egyre inkább sebezhetőnek, elveszettnek érezzük magunkat. Ez az az állapot, amely Jézus szívét irgalommal tölti el, amikor látja a tömeget, mint a „pásztor nélküli juhokat” (Mt 9,36). Vagyis a szétesés, a szív-, az élet- és az életet-alkotó minden elem szétesésének tapasztalata ez. Vagy pedig az egység és a közösség elvesztése a népek között, a népeken belül, de az Egyházban, a közösségekben, a karizmatikus családokban és a szerzetesrendekben. A valóság, amely egykor egységes, ép és harmonikus volt – talán egy jó pásztor vezetésének köszönhetően –, szétesik, megromlik, mert mindenki a saját útját járja, a saját érdekeit, saját kis hatalmát, saját dicsőségét keresi.

Mi állíthatja vissza a harmonikus egységet mindabban, ami szétesett? Mi adhatja vissza az emberi világ egységét, épségét?

Az Egyház imádsága pontosan ebben látja a feltámadott Krisztus győzelmét. Isten kezdettől fogva azt tervezte, hogy megmenti az emberiséget Krisztus halála és feltámadása, az „egész Egyház csodálatos szentsége”, az Egyház misztériuma által, amely őrzi, hirdeti és továbbadja az egyetemes üdvösséget Krisztus Urunkban.

A húsvéti vigília könyörgése, melyen elmélkedünk, azt hirdeti nekünk, hogy az Isten munkálta üdvösség Krisztus feltámadásának misztériuma, és ez az Egyház életén keresztül közvetítődik az emberi valóságba. Jézus Krisztus halála és feltámadása által az emberi valóság lehetetlen megújulásának alapjává, forrásává válik: „ami elpusztult, újjáépül, ami elöregedett, megújul, és minden visszatér épségéhez Krisztus által, aki mindennek a kezdete.”

A Feltámadott a forrása és eszköze minden megújulásának, minden újjáépítésének, minden megfiatalodásának, az emberi valóság teljes egységének a helyreállításának kezdve a szívünkkel, a kapcsolatainkkal és a közösségeinkkel.

Valójában mindennek szüksége van a feltámadásra, de egyedül Krisztus támadt fel, és minden megújulásnak egyedül Ő a kezdete, a forrása számunkra és minden számára.

A hit nem korlátozhat minket arra, hogy csupán a feltámadás eseményében higgyünk, mintha az egy elszigetelt valóság lenne. Abban a Feltámadásban kell hinnünk, amely az Úr jelenlétének ajándékán keresztül megújítja a világot, feltámasztja mindazt, amit az ember elpusztított és megrontott a bűnnel. Arra a megújulásra van szükségünk, melyet csak Krisztus tud munkálni, aki mindennek a kezdete.